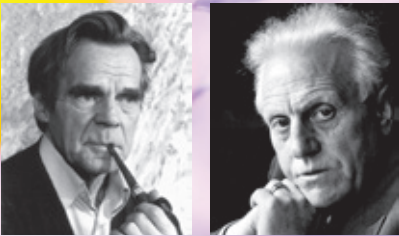

Senioren

Tenk om det er sant

Reidar Olsen:
Tenk om det er sant
Side 4

Tor Tjeransen:
Hvorfor kan vi tro
på Bibelen?
Side 6

David Havstein:
Messiasymbolikk
og endetid
Side 8

Lasse Stølen:
Hva gjør vi mot
Jesu minste?
Side 10

Erling Åserud:
Ny viten om
gammel kunnskap
Side 12

Erling Åserud

NYTT LYS

Endelig nærmer vi oss våren med lysere og lengre dager, bedre temperaturer og store endringer i naturen, med åkerland og enger som skifter farge fra brunt til grønt, og dyrelivet endrer seg fra vintertid til vår. Fuglene kommer tilbake fra sitt vinteropphold i sydligere områder og blomster og trær gleder oss med nydelige farger og dufter.

Lyset kommer tilbake og vi får nytt lys i tilværelsen.

Vintermørket må vike og vi kan se framover til spennende møter der vi som søsken og venner kan oppleve nytt lys over tema som vi før bare skjønte stykkevis og delt. For det er slik vi har innrettet oss i vår menighet. Vi samles ukentlig eller oftere for å dele kunnskap og inspirasjon med hverandre. I en langsom læringsprosess endres både vi og menigheten på de områdene som er rent praktiske. Mens de viktige trosspunktene blir stående fast fra generasjon til generasjon.

Utsmykningen i kirkene våre endres, vårt utseende endres også. musikken kan endres, men troen på frelsesgrunnlaget blir stående fast. Paulus tar opp dette temaet i brevet til kolosserne: «For i ham bor hele guddommens fylde legemlig. Og i ham er dere blitt fylt, han som er hodet for hver makt og myndighet» (Kol 2,9-10).

Og så utdypet han dette i de følgende vers i brevet: I Kristus er frelsen, rettferdiggjørelsen ved Guds og Jesu nåde, ved troen på det Jesus har gjort for oss.

Paulus skriver at det er ikke tale om Kristus pluss noe annet, ikke Kristus pluss omskjærelse,

og med moderne uttrykk kan vi si at det er ikke Kristus pluss Ellen G. White, eller Kristus pluss helsebudskapet. Når det kommer til frelsesspørsmålet handler det kun om Kristi rettferdighet som tilregnes alle som tror på ham.

Paulus understreket dette også i Romerbrevet 3,24: «De blir rettferdiggjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus.»

På dette området trenger vi ikke nytt lys, for lyset av evangeliet stråler som en evig glans og skal aldri slukkes.

Så skal vi da fortsette å samles som søsken for å opplyse hverandre i fellesskapet, dele erfaringer og tanker om det vi har lest i Skriften og ellers i de bøker og refleksjoner vi får gjennom vår kommunikasjon med vår Herre Jesus og gjennom samtaler med andre troende av alle trosretninger. Vi skal akte vel på Jesu ord slik vi finner det i Markusevangeliet 9,38-40: «Johannes sa til ham: Mester! Vi så en som ikke er i følge med oss, drive ut onde ånder i ditt navn, og vi forbød ham det fordi han ikke var i følge med oss. Men Jesus sa: Forby ham det ikke. For ingen som gjør en kraftig gjerning i mitt navn, vil snart etter kunne tale ondt om meg. For den som ikke er imot oss, er for oss.»

Så la oss møtes som søsken og venner for å få nytt lys på områder der vi trenger det.

I Moss Adventistkirke 31. mai 2026 kl. 11-16 (telefon 90479360) (se annonse på s. 15).

Og på Skogli 28. juli til 2. august (se annonse i Seniorenr. 1-2026). ■

Den første elevmisjonæren fra TVS

Det har vært utrolig spennende å møte så mange mennesker og kulturer, sier Birgit Philipsen om tiden i ADRA.

Når vi trenger dem, er de der ... ett liv om gangen. Slik er ADRA for de mange som er gjemt og glemt i en urettferdig verden. Det er også et hovedtema om man skulle skrive en bok om Birgit. Ved sin innsats har hun vært et sendebud for barmhjertighet – slik Jesus skildrer i lignelsen.

– Når jeg ser tilbake, er det med stor takknemlighet for å ha fått være med i denne tjenesten for å gi mennesker et verdig liv. Oppgaven har vært overveldende, og jeg har følt meg liten mange ganger. Men Gud er at det er mulighet, og han har åpnet dører og inspirert til løsninger som jeg ikke fant ut av selv.

Birgit ble født i Køge i 1956, i en leilighet i andre etasje i adventistkirken, samtidig som faren, Villi Rasmussen, talte ved gudstjenesten i kirkesalen. Og siden har hennes liv vært knyttet til menighetens liv og virksomhet. Som pastorfamilie flyttet de ofte, og det var ikke nødvendigvis en ulempe. Som seksåring snakket hun flytende færøysk, og engelsk et par år senere.

Og så forflytter vi oss hurtig fram i tid: Birgit var den første elevmisjonær fra TVS, til Sierra Leone. Her ble hun kjent med Philip Philipsen, som var den første fra Vejlefjord, og etter et par års tid ble de gift, og de er foreldre til tre jenter.

– Når og hvorfor begynte du i ADRA?

– Etter noen år i Frankrike, Norge og Danmark ble jeg i 1991 sekretær for Helge Andersen. Da var ADRA et enmannsprosjekt, men det ble en hurtig vekst, og jeg fikk også andre arbeidsoppgaver. Men Danmark er et «lille land» i en stor verden. Birgit ble i 2005 spurt om å flytte til Nairobi for å være leder for ADRA Afrika, med 38 landkontorer.

– Det var et stort ansvar, som førte med seg mange møter og reiser for å koordinere ADRA's arbeid med unioner og distrikter.

Fra 2010 og til et år siden har hun vært leder for ADRA Norge.

– Hva har livet lært deg?

– Det har vært utrolig spennende å møte så mange mennesker og kulturer. Og i forskjelligheten hører vi sammen. Alle er Guds barn, og han unner oss å være til som oss selv. En favoritttekst i Bibelen er Paulus' ord til galatere: «Her er ikke jøde eller greker, slave eller fri, mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.» I hvert eneste menneskes ansikt kan vi se Jesus. Det er en vakker tanke.

– Hvorfor og hvordan ble du adventist?

– Mine foreldre var oppriktig engasjert i menighetens tro og fellesskap. Hvert år var det offentlig virksomhet. Og så har jeg mer enn alminnelig leselyst; allerede som tenåring hadde jeg lest nesten alle Ellen Whites bøker. Jeg stilte mange spørsmål for å finne ut om det var sant, det jeg fikk fortalt.

Menigheten ble et hjem for meg. Det er en velsignelse å snakke sammen om Gud og det som betyr mest i livet.

– Hva gjør du helst i fritiden?

– Jeg liker å gå turer, sommer og vinter, til fots og på ski, ikke minst i fjellet. Og så er det alle bøkene... I de eldre år er det mer rom for ro og refleksjon.

Om framtiden sier Birgit: – Jeg gleder meg til evigheten. Vi vet ikke hvordan vår tid på jorden blir, men evigheten blir fantastisk. Ifølge Jesu Kristi åpenbaring får vi ta med oss det beste og mest verdifulle inn i staden.

Ove S. Berntsen

Reidar Olsen

Tenk om det er sant

Tvileren Tomas:

Var det ikke en sunn skepsis, en undrende innstilling han ga uttrykk for?

Tekst: Reidar Olsen

Når dette skrives, befinner vi oss kort tid etter påske. Kristenheten har markert det som er noe av det viktigste og mest betydningsfulle i kristentroen, nemlig det faktum at Jesus stod opp fra de døde. Det har gjennom tidene gitt trøst og håp, og er noe som er bærende i en meningsfull tro. De første som kom til graven på oppstandelsesdagen var kvinner, og de ble forvirret da de ikke fant Jesu legeme, men engler fortalte at han var stått opp, og idet Maria snur seg, ser hun Jesus, og med begeistring løper hun for å fortelle disiplene hva hun hadde opplevd. Senere, samme dag, kom Jesus dit hvor disiplene var samlet, og de fikk bekreftet troverdigheten i det Maria hadde sagt. Disippelen Tomas var ikke til stede, og da han ble fortalt at de hadde sett Jesus, ville han ikke tro det, og han har i ettertid fått det tvilsomme og negativt ladete tilnavnet «Tvileren». Men var han så negativ som historien skulle tilsi? Var det så rart at han tvilte på noe som i utgangspunktet var en umulighet? Jeg vil gjerne se litt positivt på den holdningen han la for dagen. Var det ikke en sunn skepsis han hadde? Han kunne ikke tro før han hadde mer tydelige bevis. Han hadde en undrende innstilling, og ville vite mer. Ifølge Johannesevangeliet gikk det åtte dager før Tomas fikk de svarene han ønsket, og Jesus møter han med respekt og vennlighet. Han fikk

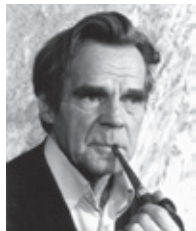
bekreftet det han ønsket, og da anerkjenner Jesus hans tro, en sunn og bærekraftig tro, og Tomas kommer med sin anerkjennende og oppriktige trosbekjennelse: «Min Herre og min Gud!»

«Han er oppstanden, halleluja!»

I min tid som pastor i Oslo forrettet jeg i flere begravelser, hvor budskapet om Jesu oppstandelse og framtidshåpet om evig liv var en del av det forkynnende budskapet. Ellers var en av mine pastorale oppgaver også å være redaktør for menighetens nærradio hvor jeg holdt daglige andakter. På grunn av alle begravelsene ble jeg godt kjent med en av gravferdsagentene, som var en ivrig radiolytter på vår nærradio, og han uttrykte takknemlighet for våre sendinger. En gang, etter en begravelse, kom han bort til meg, og da vi gikk sammen fra kirkegården, spurte han: «Er det mulig å be om en ønskesang på radioen?» Det mente jeg måtte la seg gjøre, det kom an på hvilken sang. Den sangen han ville høre var Bernhard Kyamanywas «Han er oppstanden, halleluja!» Den er for øvrig på nr. 156 i vår salmebok, *Salmer og sanger*. Jeg fant den i musikkarkivet vi hadde i nærradioen, og den ble spilt flere ganger etter det. En gravferdsagent som hadde som jobb å hjelpe mennesker i sorg, trodde det var sant. Han trodde på oppstandelsen og frelsen i Jesus.

Jacob Weidemann og Pär Lagerkvist

For flere år siden leste jeg i en kunngjøring fra Domkirkens menighet i Kristiansand

Jacob Weidemann

noen refleksjoner av Stein Reinertsen, biskop i Agder og Telemark. Der refererte han til en samtale mellom den svenske forfatteren Pär Lagerkvist og Jacob Weidemann. Samtalen handlet om tro og tvil, særlig knyttet til beretningen om

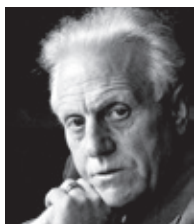
Jesu fødsel. Da sier Lagerkvist: «Det er det tetteste knappeste og det vakreste som er skrevet.» Og så legger han til: «Tenk om det er sant!» Et betimelig spørsmål, men jeg tillater meg å hevde at den tanken er enda mer betimelig når det gjelder Jesu oppstandelse.

Ja, tenk om det er sant?

Det var nok det den vitebegjærlige disippelen Tomas tenkte, og han kom til tro, det var sant. Blant kristne i de ortodokse kirkene har man en spesiell hilsen på første påskedag. Når man møter hverandre sier man «Kristus er oppstanden!» og så er svaret «Han er virkelig oppstanden!» De tror det er sant. Det er kjernen i en sunn kristentro. Jesu disipler, inkludert Tomas, trodde det var sant. Den nevnte gravferdsagenten i Oslo tror det er sant. Jeg håper dette er et bærende faktum i vår kristentro, ja vi tror det er sant!

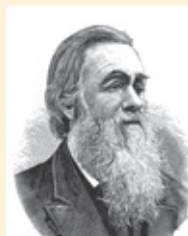
Salmer og sanger, nr. 156, første vers:

*Han er oppstanden, halleluja!
Lov ham og pris ham! Halleluja!
Jesus, vår frelser, lenkene brøt.
Han har beseiret mørke og død.
Lov ham og pris ham vår frelser og venn.
Han som gir synderen livet igjen!
Halleluja! Vi skyldfrie er.
Halleluja! Vår Jesus er her!*

Pär Lagerkvist

Joshua Vaughan Himes (1805-1895)

var en innovativ mann som var opp-tatt av avholdssaken og sosiale reformer, pasifisme og frigjøring av slavene. Atten år gammel sluttet han seg til Christian

Connexion. I 1825 giftet han seg med Mary Thompson Handy, og neste år ble han ordinert som prest. Noen år før den store skuffelsen ble han fenget av William Millers budskap og ble en leder i advent-bevegelsen.

Etter møtet med Miller ble han overbevist om Jesu snare gjenkomst. I 1840 skrev han og publiserte bevegelsens første blad, *Signs of the Times*. Han stod i spissen for å arrangere teltmøter, i det største teltet i Amerika, og skrev hundrevis av traktater. Det var nesten ikke ende på hans ideer, som gjorde millerismen kjent også utenfor Amerika.

Som Miller var han imot å befeste 22. oktober 1844 som en eksakt dato for Jesu gjenkomst, men godtok regnestykket like før begivenheten. Etter den store skuffelsen gjorde han et helhjertet forsøk på å reorganisere de nedtrykte adventistene. Da dette slo feil, ble han leder for den evangelikale adventistkirken. Han tok avstand fra læren om sabbaten som et segl, betinget udødelighet, forståelsen av helligdomstjenesten og gjenopprettelsen av Israel før Jesu gjenkomst.

I 1863 skiftet han mening når det gjelder betinget udødelighet, sluttet seg til en annen gren av adventismen og gav ut et blad, *The Voice of the West*, senere *Advent Christian Times*.

Tor Tjeransen

Hvorfor kan vi tro på Bibelen?

TRE GODE GRUNNER TIL Å STOLE PÅ GUDS ORD:
ARKEOLOGISKE FUNN, TEKSTENS PÅLITELIGHET OG FORANDRINGER I LIVET.

Tekst: Tor Tjeransen

«Vær alltid klare til forsvar når noen krever dere til regnskap for det håp dere eier,» skriver apostelen Peter (1 Pet 3,15). Troen skal både kunne forklares og forsvares.

I følge Statistisk Sentralbyrå ble det i 2024 utgitt 7973 bøker her i landet. Og nordmenn kjøpte 7,9 millioner bøker i 2025. Det er altså ingen mangel på nye bøker å velge mellom. Likevel ligger Bibelen på toppen av salgsstatistikken. Bibelselskapet solgte 42137 bibler i 2025.

Bibelen har altså fremdeles en særstilling blant bøker. Selv i det sekulære Norge. Men holdningene til boken varierer sterkt.

Mange har avskrevet Bibelen som kilde til livsvisdom for moderne mennesker. For noen år siden skrev en person følgende om bokenes bok på et norsk nettforum: «Bibelen er en eventyrbok. Det har den alltid vært.»

Andre hevder at teksten har blitt forandret så mange ganger at den ikke lenger er til å stole på. I denne artikkelen vil jeg gi deg to gode grunner til å stole på Bibelen: arkeologiske funn og Bibelens manuskripter.

Arkeologiske funn

I mange år har stadig nye arkeologiske funn bekreftet den historiske fremstillingen i Bibelen. Den viser seg som en pålitelig kilde til kunnskap om historien.

På midten av 1800-tallet hevdet bibelkritikere at profeten Daniel tok feil når han beskrev kong Nebukadnesar som den store babylonske imperiebyggeren. Men under utgravninger i Babylon ledet av den tyske arkeologen Robert Koldewey mellom 1899 og 1917 fant man mange murstein med Nebukadnesars navn stemplet i steinen. Bibelen hadde rett.

Så til en helt fersk oppdagelse. I fjor ble det gjort et veldig interessant funn som bidrar til å bekrefte Bibelens troverdighet. Like ved Klagemuren i Jerusalem fant arkeologer en forsegling med en inskripsjon. Da kileskriften ble tydet, viste det seg å være en offisiell korrespondanse fra det assyriske hoff til kongen av Juda. Dessverre er ikke kongens navn nevnt, men ut fra dateringen til ca. 700 f.Kr. gjør man regning med at korrespondansen har vært rettet til enten kong Hiskia, Manasse eller Josjia. Under disse kongene var Juda et lydrike under Assyria.

Løst oversatt sier teksten i kileskrift: «Kjære konge av Juda, send skatten innen den første i

måneden Av, hvis ikke, blir konsekvensene alvorlige.»

Selv om man ikke kan fastslå at det 2700 år gamle seglet viser til en bestemt hendelse beskrevet i Bibelen, bekrefter den en politisk virkelighet som stemmer med det Bibelen beskriver. Kileskriften på det lille potteskåret passer veldig godt med fortellingen i 2. Kongebok 18, der Bibelen forteller at Hiskia gjorde opprør mot assyrerkongen og senere måtte betale en betydelig skatt.

Tekstens pålitelighet

Den andre grunnene til å stole på Bibelen handler om tekstens pålitelighet.

Det finnes et stort antall håndskrifter av Det nye testamentet – langt flere enn for andre antikke verk. Samtidig er tidsavstanden mellom originaltekstene og de eldste kopiene relativt kort. Dette gir et solid grunnlag for å vurdere hva teksten opprinnelig sa.

Oppdagelsen av Dødehavsrullene har ytterligere styrket dette bildet. Disse tekstene, som er over 1000 år eldre enn tidligere kjente manuskripter for Det gamle testamentet og viser at bibeltekstene har blitt bevart med høy grad av stabilitet. Når de sammenlignes med senere kopier, er forskjellene små.

Det finnes riktignok tekstvarianter. Enkelte vers mangler i noen håndskrifter, og det finnes forskjeller i formuleringer. Men disse variantene er kjente, dokumenterte og påvirker i liten grad hovedinnholdet. Snarere viser de at teksttradisjonen er godt kartlagt.

Et viktig poeng er sammenligningen med andre klassiske verk. Hvis du forkaster Bibelens bøker som troverdige historiske kilder fordi du er usikker på manuskriptenes ekthet, da må du forkaste alle andre verk fra antikken. Da ville vi rett og slett ikke vite noe om historien langt tilbake i tid.

Bibelen forandrer mennesker

For noen er arkeologiske funn og tekstenes troverdighet viktige grunner til å stole på

Bibelen. For andre er det Bibelens evne til å forandre mennesker som er viktigst.

Det er en helt unik kraft i Bibelens budskap. Guds ord er «levende og virkekraftig». Den som leser med et ønske om å møte Gud, blir påvirket.

Et eksempel på det er Giorgia Maghelli, en italiensk jente som studerte religiøs kunst ved St. Andrews University i Skottland (må ikke forveksles med Adventistkirkens universitet i Michigan). Jeg møtte Giorgia i oktober 2024 på hovedkontoret til Generalkonferansen.

Der fortalte hun sin rørende historie. Da hun studerte i Skottland, sa hun «at det å tro på Gud er ganske tåpelig». Men på besøk hjemme hos mammaen i Italia begynte hun å høre på en adventistevangelist på YouTube. Tilbake i Edinburgh skulle hun ut for å handle en lørdag formiddag. Hun gikk «tilfeldigvis» på feil buss og ble «tilfeldigvis» sittende ved siden av en ung mann som hadde en bibel i hånden.

De kom i snakk, og hun spurte hvor han skulle. «Jeg skal til Syvendedags-Adventistkirken», svarte han. Bingo! Hun ville være med.

I tillegg til Bibelen hadde den unge mannen boken *Patriarker og Profeter*. Hun tok boken og leste de første setningene:

«Gud er kjærlighet.» Hans natur og hans lov er kjærlighet.

Giorgia ble rørt til tårer.

Etter hvert fulgte hun en møteserie i Edinburgh. Hun ble døpt, og nå studerer hun medisin ved Loma Linda University.

Det er gode grunner til å stole på Bibelen. Hvilken grunn som er viktigst for deg, er ikke avgjørende. Det viktigste er at Bibelens Gud får forme deg. ■

David Havstein

PORTRETTFOTO: TOR TJERANSEN / ADVENTIST MEDIA EXCHANGE

Messiassymbolikk og endetid

Hva sier Ellen White om den politiske og religiøse utviklingen i USA?

Tekst: David Havstein

L ike etter påske i år delte den amerikanske presidenten Donald Trump et KI-generert bilde av seg selv som en Jesus-lignende figur. Bildet skapte kraftige reaksjoner verden over, og det ble straks slettet etter massiv kritikk. Det er etter hvert blitt et kjent fenomen at Trump fremstår i KI-genererte bilder som en opphøyet person i ulike fasonger. De messianske kvalitetene er ofte tydelige med tilbud om legedom og fred, en person som etter hans egen mening derfor fortjener Nobels fredspris. Selv republikanere med solid støtte til sin president synes det går for langt og kaller enkelte fremstillinger for blasfemiske.

På den politiske arenaen synes Trumps dømmekraft å ha sviaket i betydelig grad. At det tas til orde for å fjerne presidenten, som synes uegnet for rollen, bør ikke overraske noen, for han representerer også en politisk risiko. En lang liste med

høyt kvalifisert personell innen medisin og psykiatri i USA har signert et alvorlig opprop i denne sammenheng med forslag om konkrete tiltak.

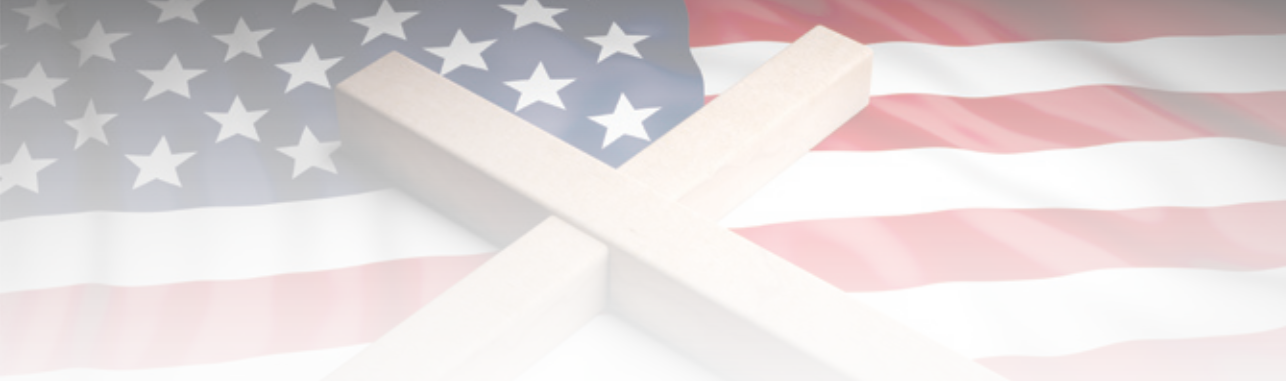
Som europeere er vi mildt sagt noe overrasket over at for eksempel de evangelikale kristne i USA ikke forstod hvem denne presidenten egentlig er. Man spør hvordan slike personer i det hele tatt kan oppnå bred støtte i befolkningen og velges til en maktposisjon. Media har over lang tid forsøkt å besvare slike spørsmål, både på politisk og religiøst grunnlag. Vi er kjent med forklaringene.

HVA SIER ELLEN WHITE OM USA?

Ellen G. White (1827–1915), en av Adventistkirkens grunnleggere, fremholdt i sitt forfatterskap profetiske forutsigelser om USAs politiske og religiøse utvikling, primært basert på tolkninger av Johannes' åpenbaring, Bibelens siste bok. Hennes skrifter, spesielt i boken *Mot historiens klimaks* (*The Great Controversy*), tegner et bilde av USA som en sentral aktør i endetiden. Her er vesentlige momenter i hennes syn på Amerikas politiske utvikling:

Hun tolket «det andre dyret» i Åp 13 som USA. Hun beskrev nasjonens fremvekst som preget av frihet, symbolisert ved to horn som et lam, men forutså at nasjonen senere ville «tale som en drage».

Hun forutså en farlig utvikling der amerikanske politiske myndigheter ville inngå allianser med religiøse organisasjoner (protestantiske kirkesamfunn). Dette mente hun ville føre til at protestantismen i USA ville miste sin opprinnelige frihetstanke og i stedet søke statlig støtte for å håndheve religiøse dogmer.

Et sentralt element i hennes forutsigelser er at USA vil innføre en nasjonal søndagslov, som hun tolket som et tegn på at myndighetene håndhever en religiøs hviledag i strid med det hun anså som det bibelske sabbatsbudet. Dette så hun som det endelige skrittet mot en allianse mellom kirke og stat.

Ellen White advarte om at denne politiske utviklingen ville føre til en innskrenkning av samvittighetsfriheten og borgerrettighetene som USA opprinnelig ble grunnlagt på. Hun så for seg et USA som ville opphøre å være en fri nasjon.

Mange adventister ser i dag på sterke evangelikale strømninger i amerikansk politikk som en oppfyllelse av hennes forutsigelser om at de protestantiske kirkene ville få økt politisk innflytelse. Hennes advarsler var preget av en dyp bekymring for at USA, som ble sett på som et tilfluktssted for religiøs frihet, ville forvandles til en forfølgende makt i den siste tid.

Interessen for profetisk tidsregning har avtatt noe, selv blant adventister. Det kan skyldes både ensidige og noen feilaktige tolkninger av detaljer i Daniel og Åpenbaringen uten særlig fordypning. I profetisk perspektivtenkning kan det være nærliggende å peke på USAs nåværende president som en direkte oppfyllelse av Åp 13,11, særlig fordi Ellen White i sin tid med profetisk treffsikkerhet forutså en utvikling i amerikansk politikk som da var utenkelig. Spesifikke profetier er imidlertid gitt oss slik at vi på forhånd skal ha kunnskaper som gjør at vi fortsatt kan ha grunn til å stole på Gud og leve uten frykt, selv når

skremmende ting skjer. Tidsprofetier har da også sin funksjon.

DET VIKTIGSTE I PROFETIENE

Dessverre har religiøse bevegelser og dominerende enkeltpersoner noen ganger løpt foran profetiene som aktivister og skapt angst, slik at folk ikke vil høre mer om disse forferdelige tingene som angivelig skal skje. En illustrasjon på dette var spekulasjoner om innføring av søndagslover da USAs første katolske president, John F. Kennedy, ble valgt i 1960. Lignende spekulasjoner og angst oppstod etter at Robert Francis Prevost ble valgt til pave den 8. mai 2025 og tok navnet Leo XIV. Noen koblet navnet til Leo X som var den paven som lyste Martin Luther i bann i 1521. Den historien er absolutt interessant. Leo X trengte midler til å bygge Peterskirken og utnyttet avlatshandelen, noe Luther kritiserte skarpt i sine 95 teser i 1517. Bannlysningen markerte det endelige bruddet mellom Luther og den romersk-katolske kirke, noe som satte i gang reformasjonen for fullt. For ordens skyld, la oss ta med Leo XIVs egen forklaring på navnevalget, som han gjorde hovedsakelig for å hedre pave Leo XIII (pave 1878-1903) som var kjent for sin sosiale lære med et sterkt engasjement for sosial rettferdighet, menneskeverd, og et ønske om å fremheve kirkens rolle for de fattige og marginaliserte.

Jesu lære om perspektivtenkning og livsførsel i endetiden er av stor betydning. Matteusevangeliet (kapitlene 24 og 25) forteller om hans møte med disiplenes spørsmål angående profetisk tid og hans fremheving av vitnetjeneste, forvalterskap og omsorgsarbeid. Angående falske messiaser, kriger og naturkatastrofer kommenterte Jesus at dette må vi bare regne med vil innrette hen ad veien før han endelig kommer igjen for å opprette sitt rike. ■

Lasse Stølen

Hva gjør vi mot Jesu minste?

Forskjellen mellom de to gruppene i lignelsen dreier seg om ett ord, den katastrofale negasjonen: ingen mat, ingen velkomst, ingen klær, ingen omsorg og intet besøk.

Tekst: Lasse Stølen

«**M**ens Jesus og disiplene satt på Oljeberget, skildret han det som skulle skje på den store dommens dag. Når folkeslagene da kommer sammen foran ham og alle englene, vil det bare være to grupper. Det som avgjør deres evige skjebne, vil være hva de har gjort eller forsømt å gjøre for ham, personifisert i de fattige og dem som lider» (*Alfa & Omega* bind 5, side 192).

Ellen White fortsetter med å si at det Jesus her vektlegger, ikke er det han har gjort for dem ved å gi sitt liv for deres frelse. Han fremholder i stedet den trofaste gjerning de har gjort for ham ved å dele ut mat og drikke, ved å integrere fremmede, ved å dele ut klær og ved å besøke syke og innsette i fengslene.

I mange år har jeg nå vært styremedlem i Drammen og omegn tros- og livssynsforum, forkortet DOTL. Der har jeg fått mange nye venner fra ulike tros- og livssynssamfunn. Katolikker, sikher, muslimer, hinduer, metodister, baptister, prester i Den norske kirke og humanetikere. Sammen jobber vi for dialog, samhold og fred på tvers av våre ulikheter. Når en gruppe rammes, slår vi ring om gudshusene deres som en symbolsk handling på at vi ønsker å beskytte deres rett til å tilbe i fred og på den måten de ønsker å gjøre det. Vennskapet er så sterkt at jeg ser på dem som mine brødre og søstre, og jeg tror Jesus gjør det samme. For meg er det tydelig at de har vært og er under Den hellige ånds innflytelse – minst like mye som jeg er det.

I kapitlet «Kristendommen i hverdagen» i *Alfa & Omega* bind 5 skriver Ellen White videre: «De som Kristus taler rosende om i dommen,

har kanskje hatt lite kjennskap til teologi, men de har levd etter hans prinsipper. Under påvirkning av Den hellige ånd har de vært til velsignelse for sine omgivelser. Selv blant hedningene finnes det mennesker med dette vennlige sinnelaget.»

EN TEOLOGISK LAKMUSTEST

I den nye boka, *Beyond the Remnant* (side 92), skriver Sigve Tonstad om disse to gruppene: «Forskjellen mellom de to dreier seg om ett ord, den katastrofale negasjonen: ingen mat, ingen velkomst, ingen klær, ingen omsorg og intet besøk. Det mest iøynefallende for begge gruppene er det faktum at ingen av dem kan huske å ha sett Jesus i forhold til behovene han beskriver. Ingen av gruppene visste at det var ham, eller at han brydde seg så dypt om folks udekkede behov. Men ironien er enda større. For blant mange av sauene var det ikke bare den manglende gjenkjennelsen av ham, men at de også var teologisk uvitende. De visste ikke en gang at han eksisterte! For geitene var det annerledes, de visste at han eksisterte, men klarte ikke å se ham i en person som trengte hjelp.»

Det slår meg også når jeg nå leser i Bibelen, at fokus er på hvordan vi lever og oppfører oss mot våre medmennesker, snarere enn hva vi tror – våre trospunkter. Sigve kaller det for en teologisk lakmustrøst: Hva kommer først, hva teller mest, hva er utslagsgivende, tro eller praksis?

BYGGER TROEN GJERDER OG MURER?

Da er mine følelser overfor mine venner i DOTL, kanskje ikke så langt unna Jesu måte å tenke på. For det vi har felles, er vår holdning og væremåte, både overfor hverandre og overfor dem som sliter i hverdagen. Det bygger bro og fellesskap. Troen vår, derimot, spriker i alle retninger. Den bygger bare gjerder og murer.

Min enkle refleksjon i dag er at hvis ikke troen min hjelper meg til å være til velsignelse for mine medmennesker, så er den ingenting å samle på, sabbaten inkludert. Kanskje det er derfor Jesus var så tydelig på hvor han var og hva han gjorde på sabbaten. Han var ute i det offentlige rom og helbredet. «Og det var sabbat den dagen», leser vi om igjen og om igjen. Og jeg sitter litt skamfull igjen. For jeg er ikke ute i det offentlige rom og tilbyr mine tjenester – gratis. Her må det en tydelig endring til i mitt liv. Ikke for å bli frelst, men fordi Jesus er rollemodellen min også på dette området:

«Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre» (Joh 13,34-35). Denne kjærligheten er ikke noe jeg kan kle på meg, den må komme innenfra, i pur begeistring og takknemlighet for at jeg er skapt med en mulighet til å være en tjener for mine medvandrere i denne verden. ■

Erling Åserud

Ny viten om gammel kunnskap

Tekst: Erling Åserud

Kunsten å kunne manøvrere fornuftig mellom vitenskap og tro er blitt en stadig større utfordring for det moderne mennesket. Særlig innenfor det medisinske fagfeltet er både kunnskapen om sykdommer og deres behandling blitt fornyet på stadig kortere tidsløp. I min studietid ble det forelest at den medisinske vitenskap var kun gyldig i sju år, før man måtte revurdere og erstatte vedtatte sannheter med nye forskningsresultater.

Vi lærte mer om behandling av det enkelte organsystem enn å se på helheten, kroppen som et hele, alle cellenes samlede funksjon, hormoner og enzymer, og samspillet mellom disse og forstyrrelser i denne balansen som årsak til sykdom. Helhetstenkning er i dag i skuddet som aldri før, og dette er mest sannsynlig en bedre tilnærming enn tidligere tiders organstenkning, at sykdom i nyrene var noe helt annet enn sykdom i hjertet eller hjernen.

I løpet av de 50 årene jeg har befattet meg med det medisinske fagfeltet, har jeg ikke følt på noen konflikt mellom den bibelske framstilling av helse og mangelen på kunnskap om HVORFOR det måtte være slik budskapet ble fremstilt i Bøkenes bok. Jeg har lent meg på den tanken om at kunnskapen på alle felt vil åpenbare og forklare sammenhenger, i en verden der kunnskapen stadig fornyes og utvikles i et rasende tempo.

Eksempel 1: Det gikk litt tid før vi skjønte hvorfor omskjærelse (Brit mila) skulle gjøres akkurat på den åttende dagen: På denne dagen er blødningen minimal på grunn av gunstige ver-

dier av koaguleringsfaktorene i blodet (vitamin K og protrombin) som på denne dagen er ideelle for å motvirke blødning. Videre har omskjærelse av gutter vist seg å være gunstig for kvinnen ved at forekomst av livmorhalskreft er sterkt redusert hos kvinner som lever med en partner som er omskåret.

HENNING KARSTRØM OG RETT KOST

Da dosent Henning Karstrøm skrev sin bok *Rett kost* på 1970-tallet, var denne banebrytende innenfor kostholdsvitenskap. Han bygde sin kunnskap på den da tilgjengelige og mest oppdaterte vitenskap, og det viste seg at han var langt forut for sin tid innenfor feltet ernæring og helse. Særlig fokuserte han på at det bibelske kosthold slik vi finner det omtalt i 1. Mosebok, var svært gunstig for å forebygge livsstilssykdommer som var fremtredende allerede på 1970- og 80-tallet. Selv om de bibelske prinsippene ikke var kjent med hensyn til det biokjemiske grunnlaget for de ulike råd, har nyere vitenskap vist at Bibelen er en medisinsk lærebok god som noen. Spesielt innenfor hygiene og samfunnsmedisin er den enestående for å motvirke spredning av epidemier, balansere samfunnsøkonomien i rente- og fordelingsspørsmål, motvirke usunn opphopning av verdier og motvirke dagens urettferdige grådighetskultur og utnyttelse av de som sliter mest økonomisk, nemlig de fattige som ikke har råd til å skaffe seg bolig med dagens urettferdige pengepolitikk, sett i samfunnsøkonomisk perspektiv, alle faktorer medregnet.

Karstrøm nevnte ikke begrepet tarmens mikrobiom, eller tarmfloraen, men han forklarte hva som skal til for å få en velfungerende fordøyelse.

Selv om Moses ikke var kjent med det biokjemiske grunnlaget for de ulike helseråd, har nyere vitenskap vist at Bibelen er en god medisinsk lærebok.

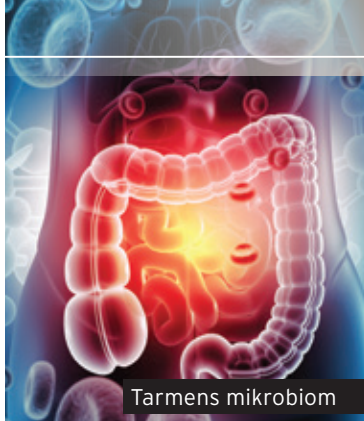
Han anbefalte klart et vegetabilsk kosthold, med vegetabiliske proteiner (eggehvite-stoffer) framfor et kosthold basert på animalsk protein (eggehvite-stoffer). Han anbefalte også mindre mengder protein pr kg kroppsvekt (0,8 mg /kg) mot det noe høyere tallet på 1 mg/kg som anbefales av dagens kostholds-eksperter, og som ikke ansees som gunstig.

TARM/HJERNE-AKSEN

Først i våre dager kjenner vi begrepet TMAO (Trimetylamin N-oxide) som er et inflammatorisk virkende stoff som produseres når tarmbakteriene bryter ned næringsstoffer (proteiner, cholin, carnitine og betain) som i særlig grad finnes i rødt kjøtt, egg og meieriprodukter). Tarmbakteriene hos vegetarianere produserer svært lite av TMAO og i dag er dette stoffet satt i sammenheng med økt betennelse i blodet og medvirkende i utviklingen av hjerte- og karsykdom, kreft, diabetes 2, osteoporose/ beinskjørhet og demens. Et begrep som tarm/hjerne-aksen var ukjent for bare få år siden, men forklares ut fra tarmfloraens produksjon av toksiner som går over blod/hjernebarrieren og skaper et mangfold av problemer, både psykiske og fysiske. Tarmfloraen har dermed større betydning enn vi er vant til å tenke på, og der en gunstig tarmflora har stor betydning for å motvirke alle de kjente livsstilssykdommene.

Gjennom Ellen G. Whites mange helseartikler har vi som et kirkesamfunn fått klarhet i hvordan vi skal innrette oss for å ha det godt med *helse deg*, eller *ha det godt lengre* (tittelen på Per de Langes bok) eller *helse hele livet* (Erling Vestre Åseruds domene) og unngå sykdommene fra tobakk og alkohol som i seg selv er en stor fordel når det gjelder både livskvalitet og livslengde.

De adventistiske helseundersøkelsene AHS 1 og AHS 2 (Adventist Health Study) er ledet av dr. Gary Frazer. Han samarbeider med professor Valter Longo, som i likhet med konklusjonene i AHS 2 også peker på adventistenes livsstil som den gunstigste. I disse studiene finner man at

adventister som lever med en velbalansert livsstil med nok søvn, naturlig bevegelse, gode relasjoner både til mennesker og Gud, og i tillegg et kosthold basert på vegetarisk mat med litt fisk (pescovegetarisk kosthold)

har en økt livslengde med 9,5 år for menn og 6,5 år for kvinner i forhold til andre amerikanere som ikke praktiserer disse prinsippene.

Et litt interessant funn (morsomt poeng):

Det siste måltidet Jesus laget til disiplene på stranden da han sa: Kom og få dere litt frokost, bestod nettopp av brød og fisk som ble tilberedt av Jesus selv på en kullild, og det var jo en del av et pescovegetarisk kosthold. Selv om vi selvsagt ikke skal dra dette for langt, kan vi nevne for spesielt interesserte at det skadelige stoffet som vi nevnte tidligere, TMAO, som nå for øvrig kan måles i en blodprøve, dannes i langt mindre grad i ferskvannsfisk enn i annen fisk. Fisken som Jesus anbefalte ble fisket i Gennesaretsjøen.

Vi kunne fortsette å fortelle om andre forhold som Bibelen nevner om kosthold og livsstil og sunne, fornuftige leveregler. Det kommer nesten hver måned nye og spennende forskningsresultater som indikerer at Bibelen må regnes med i vår moderne tid, og at vi kan bruke prinsippene som omtales i Bibelen i vår rådgivning av det moderne mennesket, det som vi har kalt *misjonsbefalingen* (Matt 28,20).

La oss ta Jesu ord på alvor og dele vår kunnskap med mennesker som bare lengter etter å få mer kunnskap som kan være til nytte for å oppleve *helse hele livet*. ■

Ove S. Berntsen

Vi har vært i slutten før

Hvis vi følger baksporet i vårt liv, ser vi hva vi var i Guds tanker, og vi vet hvor vi går.

Av Ove S. Berntsen

Hvor vi går, avhenger i stor grad av hvor vi har vært. Fortiden er ikke bare det som har vært, for den preger det som *blir*. "Livet må forstås baklengs, men det må leves forlengs," sier Søren Kierkegaard. "Legg nøye merke til den veien du gikk!" (Jer 31,21).

Av Sverre Fjelstad har jeg lært at for å forstå mer om skogens dyr, er det en god idé å gå baksporet. Slik får man kunnskap om hva elgen eller ulven har spist og hvor den har hvilt seg og mer av samme sort, uten å forstyrre dyrets gang. Også eksistensielt er det en god gangart – for å se hvor vi har vært og hva vi har gjort og erfart. For å huske de stille og store gode steder i livets landskap, steder med glede, klarsyn og fred. Det gir tro og tillit. Framtiden er ikke fremmed for fortiden. Noe som var godt i går, gir oss kursen mot noe som kan være godt i morgen. Vi trenger ikke å frykte for fremtiden med mindre vi glemmer hvordan Gud har bevart oss i fortiden.

Med det vi vet om fortiden, forstår vi bedre nåtiden og vi kan si noe om fremtiden. Uten å forstyrre den; fremtiden kommer tidsnok.

En dypsindig mann sier at mennesket er et forsøk på å se om det er mulig å leve som menneske. En annen klok mann, Fjodor Dostojevskij, forklarer at framfor alt må menneskene lære seg å elske livet. Det er mulig, og vi kan elske den stund, alle de dagene som har vært vårt liv, selv om det mange ganger var vanskelig. For hvis vi ikke glemmer hva Gud har gjort for oss i fortiden, kan vi gå inn i fremtiden med mindre frykt og mer frimodighet.

Ja, hvis vi følger baksporet til de første fotefar, ser vi hva vi var i Guds tanker, og vi vet hvor vi går. Vi har så å si vært i slutten før. Og han som er Gud, ble én av oss for å lære oss å leve som *mennesker*. "Dit jeg går, vet dere veien," sier han (Joh 14,4).

"Med Jesus vil eg fara," synger vi "Det er mi høgste æra, det er mi største ros hans fylgiesvein å vera og vandra i hans ljøs." Han som *er* og *var* og *kommer*. ■

VÅRMØTET I MOSS

Vårmøtet er 31. mai i Moss adventistkirke, kl. 11-16.

Det blir et fint program. Lasse Stølen spør om hvilke våpen Gud har i verktøykassen. Er det noen likhet mellom Gudsriket og Team Pølsa?

Carsten Jørgensen vil orientere om virksomheten i HappyHand Moss: Fra gjenbruk til misjon i Afrika via ADRA. Det blir valg av styre i Seniorforeningen for neste periode.

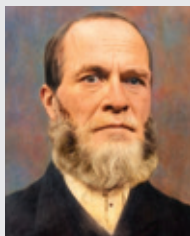
Og så blir det tid til samtale og samsang og til å mimre og legge planer for fremtiden.

Påmelding straks til 90479360, Erling Vestre Åserud.

Påmelding er nødvendig for bestilling av lunsj.

Pris for møtet er kr 200, til konto 3000 26 41867.

Hiram Edson (1806-1882)

var en tidlig evangelist i adventbevegelsen, og fortolker av profetiene. Han vokste opp i en kristen familie. To ekte-skap førte til at hans egen familie ble stor, så han kjøpte en gård og ble sauebonde. I Port Gibson Methodist Church var han en ansvarsfull forvalter av penger og literatur.

Sommeren 1843, da millerittene Joshua Himes, Charles Fitch og Thomas Barry arrangerte teltmøter i Rochester, var Hiram en av tilhørerne, og han leste deres blad, *The Glad Tidings of the Kingdom at Hand*. Metodistene fornekta «den nye læren» om Jesu snare gjenkomst og utelukket millerittene av menigheten, også Hiram Edson. Følgelig begynte han å holde husmøter, og mange ble omvendt. Han vitnet også om overnaturlige erfaringer og forutsigelser.

Etter skuffelsen 1844 var Edson fortvilt. «Vi gråt og gråt helt til den lyse morgen.» Dagen etter fikk han et syn om Jesus i den himmelske helligdom. I mars 1845 presenterte han, sammen med to andre, sin tolkning i deres eget blad *The Day Dawn*. Etter deres mening trådte Jesus inn fra Det hellige til Det aller helligste i den himmelske helligdom 22. oktober 1844.

Høsten 1846 ble ham overbevist om at sabbaten er den bibelske hviledag, etter å ha lest en traktat av Joseph Bates. I løpet av 1850-årene deltok Edson i mange møteserier, og han skrev mange pamfletter og artikler, noen av dem med spekulative ideer, for han var mer enn alminnelig interessert i profetisk symbolisme. I 1870 ble han ordinert pastor. En av dem som ble omvendt på grunn av Edsons forkynnelse, beskrev ham som «den mektigste mann i bønn som jeg har hørt be».

Senioren

Organ for

SYVENDEDEGAS ADVENTISTKIRKENS SENIORFORENING

Adresse: Postboks 124

3529 Røyse

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Leder

ERLING ÅSERUD

Hakkeråsen 29, 1560 Larkollen

Telefon 904 79 360

erlingnyan50@gmail.com

Sekretær

TORGUNN SKOGLUND

Skalandsveien 26, 8664 Mosjøen

Telefon 48197045

torgunnskoglund@live.no

Kasserer

LEONARD LØVOLL

Langøyvegen 13, 6014 Ålesund

Telefon 91649500

leonard@lovoll.no

Redaktør for *Senioren*

OVE BERNTSEN

Øvre Grøndokkvei 35, 3531 Krokkleiva

Telefon 41223217

ovesberntsen@gmail.com

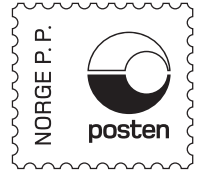
Senioren kommer ut fire ganger i året og sendes til alle medlemmer av SDA Seniorforening. Medlemskap tegnes ved å sende kr 200 til bankkonto nummer 3000 26 41867.

Gaver til bladet eller Seniorforeningens aktiviteter, sendes også til konto 3000 26 41867. Mange takk!

Oppsigelse av medlemskap gjøres via sekretæren.

Tips, artikler og bildestoff til bladet sendes redaktøren.

Returadresse
Senioren
Knut Størkersen
Magasinveien 3
3330 Skotselv

Mørke og lys

Aldri er natten helt mørk,
stjernene skinner i den.
Aldri er gråværet uten lys,
regndråpene, min venn,
ser du dem?
Aldri er sorgen alene,
minnene lyser i den.
Aldri er vinteren det aller siste,
våren ligger gjemt i den.
Herre, når solen går ned
skinner den bare et annet sted.
I mørket lyser stjernene klart.
Lær meg, herre, å se
stjernene Du tenner
på min mørke himmel.

Irene Rognlie